

УДК 336; 342.841

Кудлак В. к.е.н., доц.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОРУПЦІЯ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Kudlak V. PhD, Assistant Professor

CORRUPTION AS A FACTOR OF ECONOMIC CRISIS

Зазвичай корупцію визначають як протиправну діяльність, що полягає у використанні чи зловживанні службовим становищем посадовими особами з метою особистого збагачення.

Українське законодавство, зокрема Закон України «Про запобігання корупції», дає наступне визначення: «корупція - використання особою наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе ...».

Серед чинників, що зумовлюють виникнення корупції та її розповсюдження чи не основне місце займають чинники економічного характеру. Але даний зв'язок має також і зворотній характер. Саме корупція є однією з основних причин відсталості національних економік майже всіх нерозвинутих країн, а також країн що розвиваються. «Зворотний вплив корупції на економіку особливо небезпечний, оскільки знижує ефективність економічної політики держави, змушує приватний бізнес переходити в тіньовий сектор, що тягне за собою порушення законодавства, спотворює систему оподаткування і правила підприємницької діяльності, підштовхує підприємців вирішувати свої питання поза правовим полем» [1, с. 26].

Один з основоположників досліджень впливу корупції на економічну систему Г. Мюрдаль, ще в 60-х роках минулого століття визначив корупцію як перешкоду економічному розвитку. «Дану позицію розділяють багато сучасних дослідників, відзначаючи, що кошти, які акумулюються за допомогою хабарів, як правило, осідають у формі нерухомості, скарбів, фінансових заощаджень ...» [2, с. 152].

Одним з найбільш негативних наслідків корупції для вітчизняної економіки, на наш погляд, стала її олігархізація. Фактично поділ всієї національної економічної системи на зони інтересів декількох зацікавлених груп, які в Україні прийнято називати кланами.

Нещодавно Центр економічної стратегії опублікував дослідження «Звільнити захоплену державу Україна», за авторством Д. Яблоновського та А. Захарова, де зазначено, що «у публічному дискурсі однією з причин повільного економічного зростання в Україні часто називають наявність олігархів». Крім того, автори зазначають, що одним із джерел прибутків для олігархів є неправомірні конкурентні переваги. Зокрема обмеження конкуренції, монополізація певних секторів економіки, що досягається за допомогою політичного впливу, - дозволяють їм збільшувати ціну. Податкові пільги, субсидії, преференції у доступі до державних ресурсів – дозволяють зменшувати витрати [3, с. 3].

Все це породжує загальну неефективність української економіки та її перманентну кризу. Відповідно подолання корупції, або її мінімізація, є необхідною запорукою економічного розвитку нашої країни.

Література

1. Бланк М. Е. Вплив корупції на економіку України / М. Е. Бланк, Т. І. Батракова // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2016. – Вип. 7 Ч. 1. – С. 25–28.

2. Халковський О.М. Чинники виникнення та поширення корупції / О.М. Халковський // Вісник Академії митної служби України. Сер. : Право. - 2012. - № 2. – С. 151-156.

3. Яблоновський Д. Звільнити захоплену державу Україна / Д. Яблоновський, А. Захаров. – К., Центр економічної стратегії, 2017. – 35 с.